

МІСЦЕ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Анотація. Визначено місце фінансової звітності в системі інформаційного забезпечення прийняття рішень, розглянуто основні аспекти складання фінансової звітності, виявлено недоліки та окреслено напрями вдосконалення засад складання фінансової звітності для цілей інформаційного забезпечення прийняття рішень.

Аннотация. Определено место финансовой отчетности в системе информационного обеспечения принятия решений, рассмотрены основные аспекты составления финансовой отчетности, выявлены недостатки и очерчены направления усовершенствования основ составления финансовой отчетности для целей информационного обеспечения принятия решений.

Annotation. The paper defines the place of financial statements in the system of information support of decision-making, discusses the main aspects of drawing up the financial statements, reveals the shortcomings and outlines the directions of improving the bases of drawing up the financial statements for information support of decision-making.

Ключові слова: фінансова звітність, інформаційне забезпечення, користувачі фінансової звітності.

Сучасний розвиток ринкових відносин та економічної співпраці між суб'єктами господарювання характеризується зростанням вимог користувачів до якості інформаційного забезпечення. Це пов'язано з тим, що економічна ефективність обґрунтування та прийняття рішень визначається якісними характеристиками використаних джерел інформації. Однак сьогодні показники фінансової звітності не повною мірою придатні для прийняття рішень, не відповідають інформаційним потребам користувачів та якісним характеристикам звітної інформації. Для вирішення зазначених проблем фінансову звітність як основу інформаційного забезпечення прийняття рішень необхідно розвивати в напрямі покращення механізму інформаційного обміну між зацікавленими користувачами та підприємством. Саме тому актуальними є дослідження, спрямовані на підвищення інформативності фінансової звітності та релевантності у процесі інформаційного забезпечення прийняття рішень.

Міжнародний досвід удосконалення теоретичних основ підготовки фінансової звітності розглянуто у працях Бланка І. О., Ю. Бріггема, Джеймса К. Ван Хорна [1], Джона М. Ваховича, Л. Гапенскі, Голова С. Ф., Хендріксена Є. С., Ф. Хоудхурі та ін. Вагомий внесок у розробку теоретичних, організаційно-методичних та методологічних положень щодо вдосконалення процесу складання фінансової звітності здійснили такі вчені, як: Білуха М. Т., Брадул О. М., Бутинець Ф. Ф., Крупка Я. Д., Кужельний М. В., Кузьмінський А. М., Кучеренко Т. В. [2], Лінник В. Г., Лучко М. Р., Малюга Н. М., Мних Є. В., Нападівська Л. В., Остап'юк М. Я., Палій В. Ф. та ін.

Метою дослідження є розгляд теоретичних та організаційно-методичних аспектів складання фінансової звітності і розробка на цій основі рекомендацій щодо вдосконалення засад складання фінансової звітності для цілей інформаційного забезпечення прийняття рішень. Об'єктом дослідження є процес складання фінансової звітності підприємства та аналіз її показників. Предметом дослідження є комплекс теоретичних, організаційно-методичних положень і практика складання фінансової звітності підприємства та її аналіз у системі інформаційного забезпечення прийняття рішень.

Визначальність та підсистемність фінансової звітності у системі бухгалтерського обліку забезпечуються глобалізацією світового ринкового середовища, появою транснаціональних компаній, розвитком міжнародного фондового ринку та іншими сучасними глобальними ринковими перетвореннями світового господарства.

Мотивована розвитком глобальної економіки фінансова звітність базується на фундаментальних обмеженнях, допущеннях і вимогах, що у сукупності проявилися у встановлених принципах фінансової звітності, котрі регулюють порядок складання і надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Загальні вимоги до фінансової звітності викладено у статтях 11 – 14 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність" [3] та у П(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", згідно з якими фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, яка містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [4]. Вона містить узагальнені і взаємопов'язані показники про стан та використання основних та оборотних засобів, про джерела формування цих засобів, фінансові результати і напрями використання прибутку.

За своїм призначенням фінансова звітність є інформаційним ресурсом і основним первинним носієм важливої облікової інформації для користувачів. Як об'єкт аналітичної діяльності вона використовується ними для прогнозування сценарію розвитку підприємства й прийняття адекватних економічних рішень. І. Капучак і А. Хмелевська вказують, що фінансова звітність є основним елементом інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства, економічними та виробничими процесами на ньому [5, с. 30], оскільки забезпечує інформаційні потреби суб'єктів господарювання щодо придбання, продажу та володіння цінними паперами,

фінансової стійкості підприємства, визначення його здатності своєчасно виконувати зобов'язання перед кредиторами.

Авторитетні американські науковці З. Боді та Р. Мертон у праці "Фінанси" виокремлюють важливі економічні функції фінансової звітності. Фінансова звітність надає власникам і кредиторам інформацію про поточний фінансовий стан та ефективність господарської діяльності підприємства за звітний період, є зручним інструментом управління. На її основі можна розробляти головні цільові показники ефективності підприємства, створювати зручні шаблони-моделі для фінансового планування, а також регулювати й обмежувати фінансову політику менеджменту в процесі залучення зовнішніх джерел фінансування, оптимізації структури капіталу, забезпечення стійкості й платоспроможності підприємства у довгостроковій перспективі [6, с. 111–112].

Розкриття інформації у звітності визначається масштабістю оперування звітними даними зацікавлених економічних осіб, а зміст принципів фінансової звітності зводиться не стільки до буквального дотримання вимог МСФЗ та П(С)БО, скільки до надання дохідливих, доречних, достовірних та зіставних показників, що відповідають інформаційним очікуванням учасників бізнесу. Процес прийняття рішень на основі показників фінансової звітності ускладнюється тим, що вони не відображають повною мірою об'єктивного фінансового стану, результатів діяльності та іншої важливої інформації про діяльність підприємства, опрацьовуються з порушенням принципів підготовки фінансової звітності, не відповідають якісним характеристикам та вимогам зовнішніх користувачів до звітної інформації. У таких умовах як ефективне управління господарською діяльністю підприємства, так і прийняття дієвих рішень зовнішніми користувачами фінансової звітності неможливі без достовірного інформаційно-аналітичного забезпечення [7].

На думку автора, застосування нових моделей дослідження фінансової звітності дозволить забезпечити системний і комплексний підхід до розробки пропозицій щодо вдосконалення теоретико-організаційних засад складання фінансової звітності, що сприяє підвищенню ролі фінансової звітності в системі інформаційного забезпечення прийняття рішень зовнішніми користувачами.

Таким чином, можна зробити висновок, що відсутність розроблених методик щодо інформаційного забезпечення прийняття рішень на основі інформації, що міститься у фінансовій звітності, свідчить про необхідність удосконалення нормативних та методичних засад складання фінансової звітності, розкриття інформації у фінансовій звітності, яка буде задовольняти потреби користувачів, перетворюючи її таким чином на адекватне джерело інформаційного забезпечення прийняття рішень.

Наук. керівн. Писарчук О. В.

Література: 1. Хорин А. Н. Рыночно ориентированная финансовая отчетность: баланс корпоративного капитала / А. Н. Хорин // Бухгалтерский учет. – 2009. – № 15. – С. 39–44. 2. Кучеренко Т. Фінансова звітність як складова економічних наук / Т. Кучеренко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2008. – № 9. – С. 21–29. 3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996–XIV від 16 липня 1999 року зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. 4. П(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. 5. Капучак І. О. Систематизація принципів організації обліку та складання фінансової звітності / І. О. Капучак, А. В. Хмелевська // Економічні науки. – 2009. – № 2. – С. 26 – 30. 6. Боді З. Финансы : [учебн. пособ.] / З. Боді, Р. Мертон ; пер. с англ. – М. : Вильямс, 2008. – 592 с. 7. Чебанова Н. В. Фінансова звітність підприємств : [навч. посібн.] / Н. В. Чебанова, Т. Я. Чупир, Ю. А. Василенко. – Х. : Фактор, 2006. – 444 с.